

Educație muzicală

Clasa a V-a

[Portativul muzical - notele muzicale in 3 minute - Musical staff - il pentagramma #lectiidepian - YouTube](#)

Notăția înălțimilor de note în cheia Sol

Amintește-ți!

- Cum pot fi grupate sunetele după înălțime?
- Ce este portativul? Dar cheia Sol?
- Cum sunt așezate notele muzicale pe portativ?



Sunetele și notele de la do¹ la do²

Exersează!

- Intonează notele scrise pe portativ. Transcrie-le pe caietul de muzică. Scrie numele acestora sub portativ.



- Învață cântecul de mai jos:

La Ateneu

Muzica și versurile: Florentina Medeleanu

Vioi

1.
Azi te in - vit pe sea-ră-n Bu-cu-rești. Să ne ve - dem la șap-te nu e greu.
Vom mer-ge în - tr-un loc ca în po-vești.

2.
Să ne-n-tâl - nim vo - ioși la A - te - neu. La A - te - neu, la A - te - neu, Con - cer - te
as - cul - tăm me - reu, me - reu La A - te - neu, La A - te - neu

Coda
Vreau să merg a - cum - și eu, și eu. Te in - vit la A - te - neu.

Reține!

Fiecare sunet muzical are o înălțime precisă și este denumit printr-o silabă: **do, re, mi, fa, sol, la, si**. Înălțimea sunetelor este redată în scris prin poziția notelor muzicale pe portativ. **Cheia Sol** se scrie la începutul fiecărui portativ, indicând locul notei sol, pe linia a doua.

Exersează!

- Intonează cântecul *La Ateneu* și marchează cu un clopoțel sunetele **do¹** și **do²**.
- Identifică pe portativ notele din fragmentul colorat și intonează-le.

Portofoliu:

Audiază un concert susținut la Ateneul Român. Prezintă colegilor piesa audiată. Menționează titlul lucrării, numele compozitorului, al interpreților și impresiile tale legate de piesă.

Știi că...

... Ateneul Român e o sală de concerte situată pe Calea Victoriei în București? Aici au loc concertele orchestrei și corului Filarmonicii* George Enescu și ale altor formații din întreaga lume.

* Filarmonică – instituție care are rolul de a dezvolta cultura muzicală a unei țări.



Învăță să înveți!

Cum să descifrezi un cântec

- Citește muzical un fragment din cântecul învățat, folosind etapele de mai jos:

1. Citește notele fragmentului respectând înălțimile acestora.



2. Citește ritmic fragmentul ales, respectând valorile notelor.



3. Citește ritmic fragmentul, folosind versurile.



4. Intonează notele, respectând duratele acestora.



5. Intonează fragmentul pe cuvinte, respectând înălțimile și duratele notelor.



Aplică!

- Respectă pașii învățați și descifrează primul portativ al cântecului *La Ateneu*.



Fii creativ!

- Creează o melodie care să conțină sunetele de la **do**¹ la **do**² pe versurile:

*Prieten bun, chitara mea maro
Mă-ndeamnă să dansez un bolero.*

Audiază!

- Ascultă pe internet *Bolero*, de Maurice Ravel, și notează în **jurnalul muzical** impresiile tale.

Bolero



Din lumea muzicii

„Muzica este lumina lunii în întunecata noapte a vieții.”

Maurice Ravel (1875–1937) a fost un compozitor și pianist francez.

În muzica sa, s-a remarcat influența muzicii spaniole în piese orchestrale precum *Bolero* sau *Rapsodia spaniolă*. Creația sa cuprinde concerte pentru pian și orchestră, piese pentru pian, muzică de cameră și opere. *Bolero* impresionează prin sonoritatea sa impunătoare, semeață și luminoasă. *Bolero* durează aproximativ 15 minute și se bazează pe repetarea fiecăreia dintre cele două părți ale temei, folosind diferite orchestrații pentru a crea o creștere gradată a trăirilor artistice. *Bolero* este cea mai îndrăgită piesă a lui Ravel, fiind considerată cea mai des cântată piesă de muzică clasică din lume.



Știi că...

... *Bolero* este un dans popular spaniol datând din secolul al XVII-lea, executat vocal și cu acompaniament de chitară și de castaniete?

MODURI DE 2-5 SUNETE

Muzica populară a fost creată folosindu-se sistemul modal bazat pe scări muzicale cu un număr redus de sunete. După numărul redus de sunete scările pot fi: bicordii, tricordii, tetracordii.

Scările alcătuite din 5 sunete, numite scări pentatonice și pentacordice.

Scara pentacordică are sunete în succesiune treptată.

Scara pentatonică are sunete așezate în succesiune treptată și prin salt.

Descoperă scări modale în muzica pop-rock.

Scrie pe caiet scara muzicală corespunzătoare fiecărui sunet.

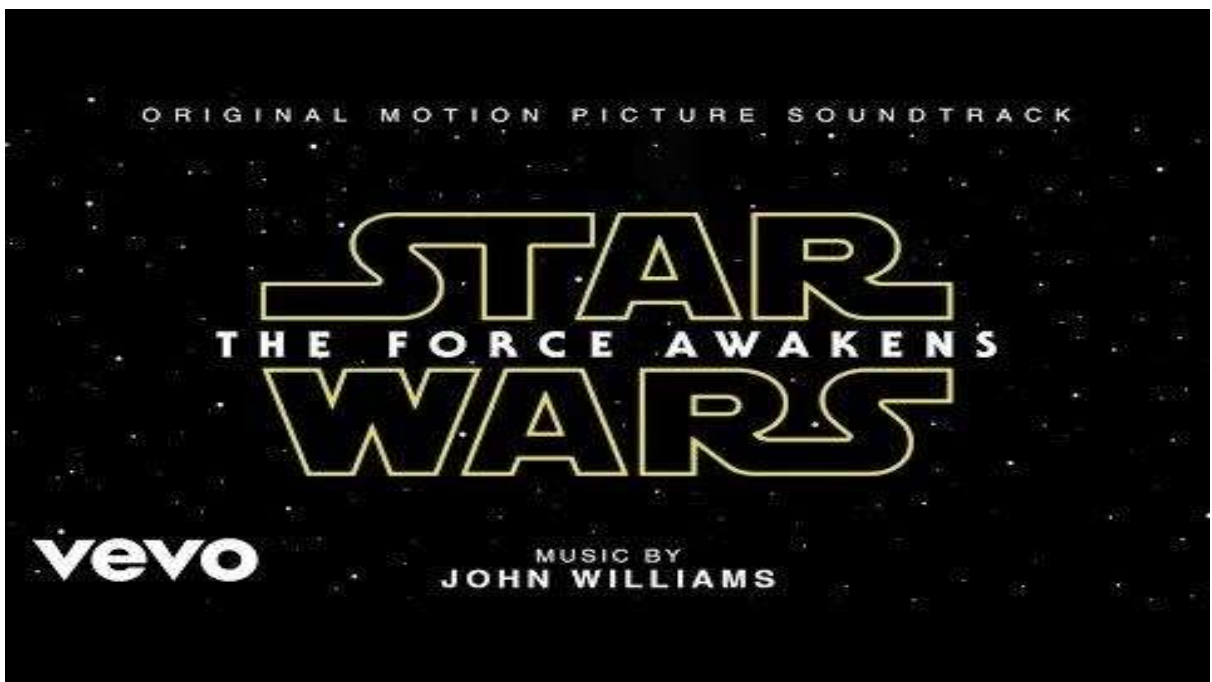
[Michael Jackson - They Don't Care About Us \(Brazil Version\) \(Official Video\) - YouTube](#)



[Kevin Rudolf - Let It Rock ft. Lil Wayne \(Official Music Video\) - YouTube](#)



[John Williams - Rey's Theme \(Audio Only\) - YouTube](#)



Moduri de 2-5 sunete




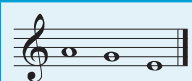

Descoperă!

- Intonează piesele *Sorcova* (pag. 44) și *Ardeleana* (pag. 26), apoi stabilește din câte sunete este compusă melodia fiecărui cântec și care sunt aceste sunete.

Reține!

Muzica populară a fost creată folosindu-se **sistemul modal** bazat pe scări muzicale cu un număr redus de sunete și moduri populare. După numărul de sunete componente extrase dintr-o melodie populară, scările muzicale sunt de mai multe feluri:

- Scări alcătuite dintr-un număr redus de sunete (2, 3 sau 4), numite **oligocordii** (*oligos* în limba greacă înseamnă „puțin” + *corde* – „coardă, sunet”), înțelnite, mai ales, în folclorul copiilor.

Scări oligocordice sau prepentacordice			
Cordii Succesiune treptată		Tonii Succesiune treptată și prin salt	
Bicordii – 2 sunete		Bitonii	
Tricordii – 3 sunete		Tritonii	
Tetracordii – 4 sunete		Tetratonii	

- Intonează cântecele de mai jos:

Bicordie: două sunete alăturate



Călțunei, mititei

Repejor Colecția Nelu Ionescu



Căl-țu-nei mi-ti-tei Hai ve-niți în cas' la noi Că dă fri-gul pes-te voi.

Scara extrasă
din cântec



Bitonie: două sunete prin salt

Înger, îngerășul meu

Potrivit Colecția George Breazul



În-ger, în-ge-ra-șul meu, Ce mi-te-a dat Dum-ne-zeu,
Tot-dea-u-na fii cu mi-ne Și mă-n-va-ță să fac bi-ne.

Scara extrasă
din cântec



Tricordie: trei sunete alăturate

Arici pogonici

Potrivit folclorul copiilor



A-rici, a-rici Po-go-nici Stai de joa-că Cum îți toa-că,
Că a-șa, și azi și mâi-ne, Ne în-ve-se-lim cu ti-ne.


Scara extrasă
din cântec



Tritonie: trei sunete în succesiune treptată și prin salt

Licurici

Repejor folclorul copiilor



Li-cu-rici, Cu ochi mici, Vi-no sea-ra pe a-ici.

Scara extrasă
din cântec



- Scări alcătuite din 5 sunete, numite **scări pentatonice** și **pentacordice**. Termenii provin tot din limba greacă: *pente* înseamnă „cinci”, *tonos* – „sunet”, iar *corde* – „coardă, sunet”.

Scara pentacordică are sunetele în succesiune treptată. Scara pentatonică are sunetele așezate în succesiune treptată și prin salt. Scările pentatonice sunt primele scări muzicale pe baza cărora oamenii au creat o teorie muzicală.

Tetracordie: patru sunete în succesiune treptată

Toco, toconițele

folclorul copiilor

To - co, to - co - ni - țe - le, Dă-mi ma - mă che - i - țe - le,
Să des - cui lă - di - țe - le, Să-mi iau pan - gli - cu - țe - le.

Scările de patru sunete în succesiune treptată și prin salt, numite tetratonii, răspund nevoii de diversitate necesară în creațiile copiilor.

Tetratonie: patru sunete în succesiune treptată și prin salt.

La moară

Colecția George Breazul

Vi - ne-o cioa - ră jos, la moa - ră, Ti - ca, ti - ca, ta.
Să ma - ci - ne grău, se - ca - ră,

Scări formate din cinci sunete

pentacordice – 5 sunete în succesiune treptată

pentatonice – 5 sunete în succesiune treptată și prin salt

Pentacordie

Nani, nani

Potrivit folclorul copiilor

Na - ni, na - ni, na - ni, Na - ni, na - ni, na - ni, Na - ni, na - ni, na.

Pentatonie

Plugușorul

Potrivit Muntenia. Gheorghe Cucu

Măi - ne a - nul se - n - no - ieș - te, Plu - gu - șo - rul se por - neș - te,
7 Plu - gu - șor cu pa - tru boi, Plu - gu - șor mă - nat de noi.

Scara extrasă din cântec

Intonează cântecele *Hora mare* (pag. 19), *Ca la Breaza* (pag. 23), *Land of the Silver Birch* (pag. 34) și stabilește scara muzicală folosită în fiecare melodie.

Scara extrasă din cântec

Știi că...?

Scara pentatonică este alcătuită din cinci trepte și stă la baza muzicii populare chineze, vietnameze și coreene.

Cele cinci note ale gamei pentatonice chineze sunt conectate cu teoria chineză a celor cinci elemente: pământ, apă, lemn, foc și aer.

Exersează!

Scrie pe caiet scara muzicală a cântecelor de mai jos:



La gărgăriță

Potrivit folclorul copiilor

Găr - gă - ri - ță, ri - ță, A - vi - a - to - ri - ță, Cu a - ripi u - șoa - re, Du - mă la plim - ba - re.

Ciucur verde de mătășă

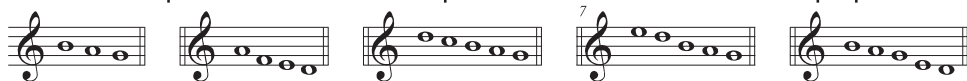
Repejor Someșu Rece, Cluj

Ciu - cur ver - de de mă - ta - să, Flo - ri - le dal - be, Ciu - cur ver - de de mă - ta - să.
A - fa - ră nin - ge pe ca - să, Flo - ri - le dal - be, A - fa - ră Plo - uă de var - să.
Da - că nu crezi hai și vezi, Flo - ri - le dal - be, Da - că nu crezi hai și vezi.

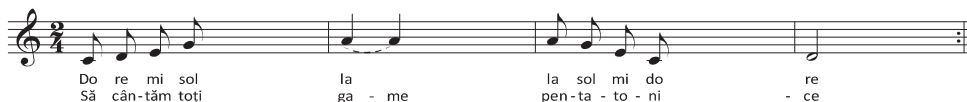
- Scrie pe caiet denumirea intervalelor care se formează pe treptele scării muzicale din care sunt alcătuite cele două cântece.
- Intonează pe note melodia cântecelor.
- Acompaniază-ți colegii cu tobița pe formula ritmică:



- Transcrie pe caiet numai scările pentatonice dintre cele aflate pe portative de mai jos.



- Intonează următorul exercițiu de declamație care te va ajuta să reții mai ușor scara pentatonică.

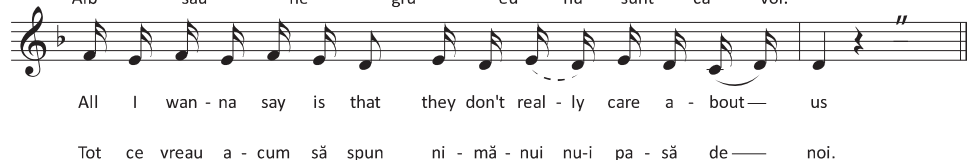
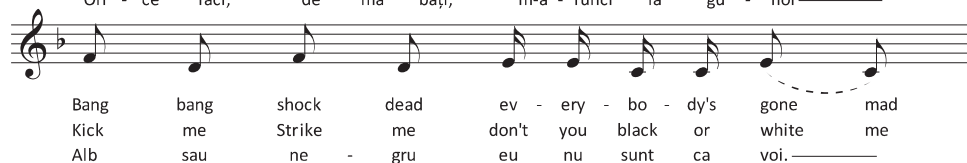
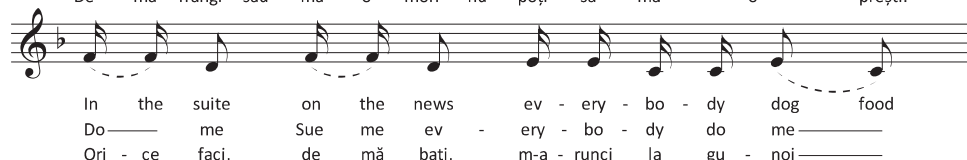


- Descoperă scări modale în muzica pop-rock. Intonează pe note și pe cuvinte cântecele de mai jos. Scrie pe caiet scara muzicală corespunzătoare fiecărui cântec.

They Don't Really Care About Us

Versiune în limba română: Florentina Chifu

Muzica: Michael Jackson



Fii creativ

Combină următoarele fragmente muzicale pentru a obține o melodie formată pe o scară pentatonică.



Melodia cântecului se bazează pe o scară muzicală cu un număr redus de sunete așezate la interval de terță. Varietatea de combinații ritmice optime/șaisprezecime conferă dinamism și atractivitate melodiei. De altfel, finalul melodiei se simplifică, fiind o înlănțuire de secunde, iar textul: *They Don't Really Care About Us* (Lor chiar nu le pasă de noi) este concluzia întregului demers muzical-literar. Scara muzicală simplă permite textului să iasă în evidență prin curajul cu care prezintă problemele lumii în care trăim: violență, ură, nepăsare.

Discută cu colegul de bancă despre emoțiile și sentimentele transmise de piesă. Scrie pe caiet ce ți-a plăcut mai mult la această piesă. Alege din lista de mai jos:

- melodia simplă
- textul plin de curaj
- ritmul sprinten
- combinațiile optime/șaisprezecime

Scrie și alte motive pentru care ți-a plăcut (sau nu) piesa.

Let It Rock

Versiune în limba română: Florentina Chifu

Muzica: Kevin Rudolf

I see your dir - ty face high be - hind your col - lar What is done in vain truth
 Eu te pri - vesc și văd că pe fa - ța ta mur - da - ră Griji, nă - luci mii

is hard to swal - low so you pray to God to jus - ti - fy the way you live a
 te prind și te do - boa - ră, Tu mai crezi că n - drepți — prin ru - gă - ciuni iz - vo - rul

lie, live a lie, live a lie And you take — your — time — and you do —
 tău de min - ciuni, de min - ciuni Dru - mul ți - l — a - legi, Doar fă - ră —

— your — crime — Well you made — your — bed — I'm in mine. —
 — de — legi — Ce - ai să - dit — cu — legi — Sunt cu cei buni.

- Intonează pe note și pe cuvinte piesa de mai jos. Scrie pe caiet scara muzicală pe care este compusă. Explică de ce crezi că melodia este compusă dintr-o înălțuire de intervale de primă care se întinde pe două portative și jumătate.
- Analizează legătura dintre text și melodie în piesa *Let It Rock*, după modelul de la pagina 60 (corespunzător piesei *They Don't Really Care About Us*).
- Intonează *Rey's Theme*, un fragment din coloana sonoră a filmului *Star Wars: The Force Awakens* (*Războiul Stelelor: Trezirea Forței*) și descoperă scara modală folosită.

Rey's Theme

(from *Star Wars: The Force Awakens*)

Allegro

Muzica: John Williams

Muzica în filme

- Ascultă coloana sonoră a seriei de filme științifico-fantastice *Star Wars* concepută de George Lucas. Primul film din serie a fost difuzat la 25 mai 1977, de studiourile *20th Century Fox*, și a devenit un fenomen de cultură populară, răspândit în lumea întreagă. Seria *Star Wars* a dat naștere altor mijloace ale mass-mediei: jocuri video și benzi desenate. Jocurile video păstrează muzica filmului.
- Transcrie tabelul pe caiet și completează rubricile cu datele din cântec.



Cântecul	Numărul de sunete folosite	Sucesiunea sunetelor (treptată/ prin salt)	Numărul de tonuri/ semitonuri	Scara modală utilizată	Impresii
<i>They Don't Really Care About Us</i>					
<i>Let It Rock</i>					
<i>Rey's Theme</i>					

Educație muzicală

Clasa a VIII-a

RECAPITULAREA TONALITĂȚILOR ÎNVĂȚATE

Linkul de mai jos este pagina 39 din manual, - interactiv

[EDUCATIE MUZICALA 8](#)

Audiază pe internet, în diferite interpretări, cântecul Oh! Susanna.

[Traditional American Song - Oh Susanna - YouTube](#)

[Stephen Foster's OH! SUSANNA - Original 1848 Lyrics - Tom Roush - YouTube](#)

[Oh! Susanna - YouTube](#)

[Oh Susanna! - Country Per Bambini - Bimbo Hit Tv - YouTube](#)

SCRIEȚI CÂTEVA PROPOZIȚII DESPRE INSTRUMENTELE FOLOSITE PENTRU ACOMPANIAMENT.